HADİS USULÜ DERSLERİ

www.hadisusulu.com facebook: /HadisUsulu twitter: @HadisUsulu
15 Nisan 2015

DERS 17

SAHİH HADİS -ÖRNEK ÇÖZÜMLEMELERLE-

Sahîh hadîs, en meşhur tarifine göre, **senedinin başından sonuna kadar sika (adâlet ve zabt sahibi) râvînin sika râvîden rivayet ettiği, şâzz ve muallel olmayan** hadîstir. Buna göre sahih hadisin dört özelliği bulunmaktadır: **Râvîlerinin sika olması**, **senedin muttasıl olması,** **şâzz yani diğer sika râvîlerin rivayetlerine aykırı olmaması** ve **muallel yani sahihliğine zarar verecek gizli bir kusurunun olmaması**.

Sahih hadisler iki kısma ayrılır:

Sahih li-zâtihi

Yukarıda verdiğimiz sahih hadis tanımındaki **sahihlik özelliklerini bizzat taşıyan** hadis demektir. Bu kısma şu hadisi örnek verebiliriz:

Bize Abdullah b. Yûsuf rivayet edip dedi ki, bize Mâlik, Nâfi'den, (o da) Abdullah b. Ömer'den naklen) haber verdi ki, Resûlullah (sav), özel olarak hazırlatılmış atlar arasında el-Hafya'dan (başlayıp) sonu Seniyyetu'l-Vedâ olan bir yarış, özel olarak hazırlatılmamış atlar arasında ise bu Seniyye'den Benû Zureyk Mescidi'ne kadar bir yarış düzenlemişti. İbn Ömer de yarışa katılanlar arasında idi. (Buhârî, Salât 41).

Bu hadis, zikredilen şartları taşıdığı için sahihtir. Şöyle ki, hadisi kitabında nakleden **Buhârî**'nin (194-256) hocası **Abdullah b. Yûsuf** (ö.218), onun hocası **Mâlik** (93-179), onun hocası **Nâfi'** (ö.117) sika ve öğrencilik-hocalık ilişkileri sabit olan kimselerdir. **Nâfi'in mevlası ve en meşhur hocası Abdullah b. Ömer** (ö.74) ise bir sahabidir. Hadisin metninde de herhangi bir kusur görülmemiştir.

Sahih li-gayrih

Sahihlik niteliğini, zikredilen özellikler **kendisinde bizzat bulunmadığı için, başka bir hadisin desteğiyle kazanan** hadistir. Şu hadis buna örnek verilebilir:

Bize Ebû Kureyb (166-247) rivayet edip (dedi ki), bize Abde b. Süleyman (ö.187), **Muhammed b. Amr**'dan (ö.145), o, Ebû Seleme'den (ö.94) o da Ebû Hüreyre'den (ö.58) (naklen) rivayet etti ki, o şöyle demiş: Resûlullah (sav) şöyle buyurdu: Ümmetime zorluk verecek olmasaydım, onlara her namazın yanında diş fırçalamayı/misvak kullanmayı emrederdim! (Tirmizî, "Tahâret", 18).

Bu hadisin senedindeki **Muhammed b. Amr**'ın hafızasının zayıf olduğu nakledilir. **Bundan dolayı bu hadis hasendir**. Ancak hadis **başka râvîlerden de nakledilmiştir**. Bu rivayetler, Muhammed b. Amr'ın burada hata yapmış olma ihtimalini ortadan kaldırmış ve **hadisini sahih li-gayrihi derecesine** yükseltmiştir.